
Književna poročila

Zupančič:	Ime pošteno je predrag zaklad.
Podobno:	
Schiller:	Nicht Stimmenmehrheit ist des Rechtes Probe. (II. 3.)
Cegnar:	Dokazalo Pravice tvoje ni edinoglasje.
Zupančič:	Soglasnost še ne dokazuje prava.
Lep primer prevajalske spretnosti je tudi sledeče mesto:	
Schiller:	Der Ring macht Ehen, Und Ringe sind's, die eine Kette machen. (II. 2.)
Cegnar:	Zakone sklepa prstan, prstani Verige.
Zupančič:	Prstan je sklep, ki dela zakone, in sklep na sklep — to naredi verigo.

Cegnarjev prevod je tukaj naravnost nesmiseln, ker prstani ne delajo verig in je zato dosloven prevod nemške besedne igre sploh nemogoč. Zanimivo je, kako se je Zupančič težkoči izognil ter besedno igro ponaredil.

Naj ti primeri zadostujejo! Kažejo nam, da odlikujejo «Marijo Stuart» iste vrline kakor ostale Zupančičeve prevode: izredna točnost in preciznost tako v podajanju izvirnikove vsebine, kakor tudi njegove oblike.

Delo je dr. Lokar opremil s primernim uvodom, po načelih, kakor so običajna v šolskih izdajah. Ne vidim pa rad v njem takega le stavka: «Njegov za tedanji čas izvrstni prevod, ki pomeni za nas ustvaritev jamske drame, je pregledal Levstik in je izšel l. 1861. v Janežičevem ‚Cvetju.‘» (VI.) Po krivdi založbe je ostala knjiga, žal, brez komentarja (prim. Lokarjevo pojasnilo v «Dom in Svetu» 1923., 299.), dasi ga naslovna stran obeta! Pač pa so priložene tri slike: Schiller, Marija Stuart in Elizabeta; kolikor mi je znano, je bil prvotno v programu tudi portret prvega prevajalca Cegnarja; zakaj je izostal, ne vem. Pa ne, da bi ga ne mogli dobiti? «Dom in Svet» in Mohorjev koledar sta svoj čas prinesla čisto dobro sliko.

Še eno vprašanje se mi vsiljuje: knjiga je izšla že pred dvema letoma, pa je še vedno edina v zbirki; ali bi ne bil čas, da se založba zopet zgane? —
Potrebno bi bilo!

Janko Glaser.

Ciril Jeglič, *Obrazi*. Ljubljana 1924. Založila Kmetijska Tiskovna Zadruga. Klasje, zvezek 1. 100 str. Cena broš. 25 Din, vez. 32 Din.

Te literarne miniaturre spominjajo po svoji formalni strani na tisto drobno umetnost, ki so jo zlasti pred vojno gojili nekateri impresionisti in simbolisti in iz katere se je pozneje bolj ali manj posredno razvila tudi Marinettijeva futuristična, tako zvana sintetična umetnost. Veliki mojster tovrstne simbolistične, lirično zgoščene proze pa je bil znani dunajski poet Peter Altenberg, ki je umel na dveh treh kratkih straneh zgnesti vso tragedijo človeške, posebno otroške duše. Subtilne in eterne Altenbergove umetnosti Ciril Jeglič ne dosega. Ne dosega tudi zvonke in globoke pesmi v prozi kakega Turgenjeva ali bleščeče in duhovite kakega Baudelairja, saj pravi sam v «Uvodni besedi», da «v teh ‚Obrazih‘ ni bleščečega sijaja in nekatere podobe so morda pretihe, da bi kaj dobrega mogle povedati tudi tistemu, ki mu malenkosti nič ne pomenijo». Jaz pa menim, da je avtor še nekoliko mlad in je to morda krivo, da so v zbirko zašli tudi drobci, ki so samo brezpomembni, bežni zapiski iz dnevnika, ne pa umetnine, in ki tudi človeku, kateremu malenkosti govorijo, nič ne povedó. K sreči pa je takih medlih plamenčkov v knjižici le malo, marveč veje iz nje nekaj izredno pristrčnega, domačega,

Književna poročila

tantovsko zdravega in prešernega, k srcu govorečega. Zato bo ta knjižica našla pot tudi k srcu našega preprostega človeka. Toplota in tišina te naše zemlje sta v nji, dražest in muzikalnost slovenske govornice ter neka za naše dni prerodka iskrenost in nepotvorjenost, kar dá slutiti, da tiči v Cirilu Jegliču lepa, razvoja zmožna, svojevrstna nadarjenost.

S temi «Obrazi» se je slovenskemu slovstvu na simpatičen način predstavilo novo založništvo: **Kmetijska tiskovna zadruga**, ki že drugo leto izdaja poljudno pisan in spretno urejevan mesečnik «Gruda». *Fran Albrecht.*

Marijan Mikac, Fenomen Majmun. Zenitistički roman. Roman je veseo jer niko nikoga nije ubio i niko nije umro. Predgovor napisao Branko Ve Poljanski. Crtež od Jos. Kleka. Izdanje Zenit. Beograd 1925. Str. 68.

Ex Oriente nux.
Quae vox vix flux lux,
Ast mox mugra et mufria nox.
Ex Haemonia nulla harmonia.

Glejte si Kleka! sem si dejal, ko sem na ovojni strani te rožnate knjižice zapazil razkoračeno postavo, ki ji iz glave poganja dvoje dolgih črnih pijavk, to je rok, polnih geometrijske navlake. In takoj sem se spomnil gorenje zenitovske kitice, ki naj jo iz latovščine ponašim: Od iztoka prihaja trd oreh; a ta glas naznanja iztežka medlo luč, pač pa v kratkem mrko in muro noč; z Balkana ni skladnost poslana.

Kdor bo čital ta roman, ki baje vsebuje 77 romanov (jaz nisem mogel najiti niti polovice romančička), naj si poprej prebere dodatek **Zenitistička nova umetnost**, str. 59 do 69, kjer bo zvedel, da «zenitizam je najozbiljnija potreba savremenog čoveka». Umetniki, od njih pa največ pesniki, napovedujejo novo dobo, kakor se izraža Majmun Mikac v delu «Efekt na Defektu»:

Duh ne ide za aeroplanom.
Duh se voza na aeroplanu.
Ili: duh gmiže pešice u sandalama.

Zenitistička dela so krali kratka ter iskrena, neuvita in globoka. Ali vsakdo jih ne razume, kakor ne razume kdorsibodi znanstvenih spisov. Zategadelj «potrebno je vaspitanje, jer umetnost je svakako iznad nauke». Da sta vam mati in učiteljica v šoli tolmačili zenitistiško poezijo, pa bi lahko proniknili vanjo, razlaga Andra Jutronić v 34. številki lanskega «Zenita».

Težko se krči pot za nove vrednosti. Vendar mladi se hrabro in brezobzirno boré za svoj ideal. Stevan Živanović samozavestno proglašá:

Gori vazduh od naših dahova.

Slednji tvorec ima svobodo, da izbira način ali obliko, kako naj pove svojo resnico. Ta način ne sme biti plehek in vsakdanji. Zenitizem zametava estetiko iz umetnosti kot nepotrebno napoto. Zenitist, ki se kakor Ciceban ne laže, izraža življenje, kakršno je: djubrovnik, gnojišče! Težko pa, je li kdo med njimi dosegel Marinettijevo futuristično drznost (Mafarka). Ker je treba točno govoriti, reči bobu bob in popu pop, je v zenitizmu izključen vsak simbolizem. Glavne sestavine nove umetnosti so:

1. **Paradoksalnost.** Ni bilo treba čakati na Francoza Renéja Johanna, da bi bil hvalil paradoks, to sta storila že Lukian in Pitagora. Tudi Poljanski je vlomilec odprtih vrat, ako pravi: «Paradoks je gibivost duha i njegova plastika». Značilen je baje zanj tale primer: